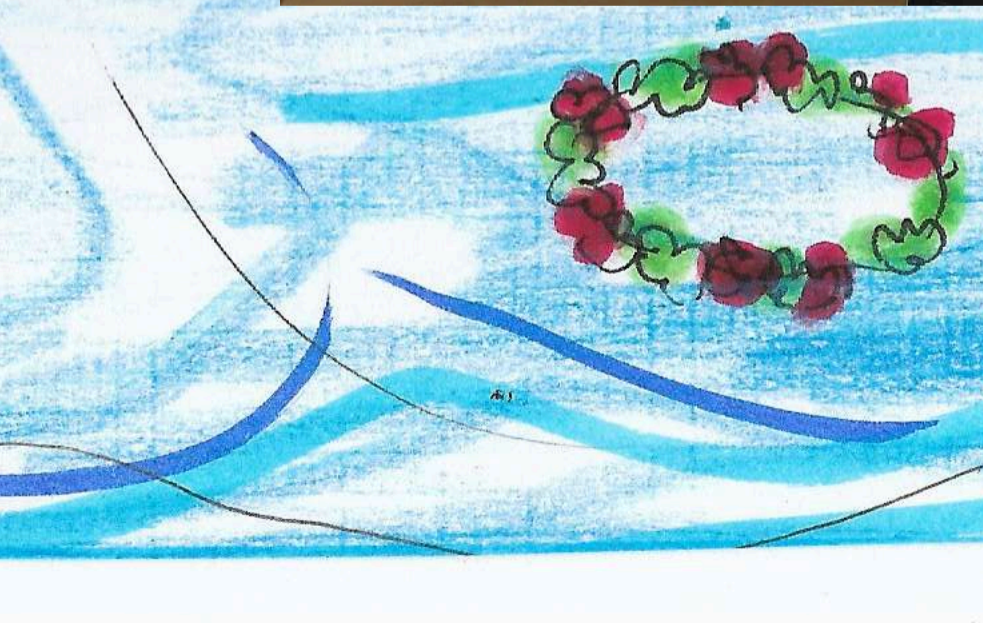

PYTANIA JAWNE
skrótowo
„Chłopi”
W.S. Reymont

Teodor Axentowicz.
„Kołomyjka”, https://pl.wikipedia.org/wiki/Teodor_Axentowicz#/media/Plik:Teodor_Axentowicz_-_Ko%C5%82omyjka.jpg , domena publiczna [dostęp 05.08.2024]

Obyczaj i tradycja w życiu społeczeństwa. Omów zagadnienie na podstawie „Chłopów” (tomu I – Jesień) Władysława Stanisława Reymonta. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

INSPIRUJĄCY CYTAT

„Tradycja służy zachowaniu porządku świata. Jeśli ją złamiemy, świat się skończy.”

Paolo Coelho

KONTEKST KULTUROWY

**obraz
Teodor Axentowicz
„Kołomyjka”**

Dzieło młodopolskiego malarza odzwierciedla zainteresowania kulturą chłopską artysty. Takie zjawisko zwane było chłopomanią. Obraz „Kołomyjka” ukazuje zabawę Hucułów (pasterzy wschodnich Karpat), a dokładnie taniec ludowy. Jest on związany z terenem Karpat, ma góralski charakter i żywe tempo. Ludzie tańczący przed chatą są odświętnie ubrani (mężczyźni w białe koszule i spodnie, a kobiety w białe koszule, kolorowe spódnice i wianki na głowach).

Wszystkim dopisuje dobry humor, ludzie są zadowoleni i uśmiechnięci, oddają się w pełni zabawie. Z tyłu widać grajków - kobietę z tamburynem i mężczyzn ze skrzypcami oraz kontrabasem. Obraz jest niezwykle dynamiczny, pary są w ciągłym ruchu. Ukazani w tańcu „wychodzą” poza kadr malowidła.

Plan wypowiedzi ustnej

1. Wstęp

Obyczaje i tradycja stanowią ważny element kultury i tożsamości każdego narodu, również Polaków. To nie tylko forma spędzania wolnego czasu czy świętowania, ale także źródło integracji i relacji społecznych.

2. „Chłopi” W. S. Reymont

- obrzęd zaduszek (odwiedzanie grobów, pozostawianie chleba dla dusz zmarłych)
- tradycje związane z weselem (np. zmówiny, obcinanie włosów pannie młodej, pierwszy taniec, przyśpiewki, oczepiny, przenosimy do pana młodego)

3. Kontekst:

- „Pieśń świętojańska o Sobótce”, J. Kochanowski - cykl pieśni związanych z obrzędem Sobótki (presilenia letniego)
- „Pan Tadeusz”, A. Mickiewicz - kultywowanie staropolskich obyczajów, np. polowań, grzybobrania, ucztowania, zajazdów i gościnności
- „Wesele”, S. Wyspiański - przywiązanie Panny Młodej do obyczajów wiejskich (tradycja bycia w butach na weselu)
- „Tango” S. Mrożek - tradycyjny ślub Artura z Alą okazją do przywrócenie porządku w domu Stomilów

4. Kontekst kulturowy:

- obraz Teodora Axentowicza „Kołomyjka” - taniec ludowy w wykonaniu Hucutów, inspiracją dla malarza

5. Wnioski

Zagadnienie tradycji i obyczajów w literaturze jest niezwykle bogate i zróżnicowane. Każde z nich jest głęboko zakorzenione w kulturze i jednocześnie prezentuje zmiany zachodzące w społeczeństwie.